

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL XIII

Nr. 150.

Braşov, Vineri 7 (20) Iulie.

1900.

Mai încet cu dragostea.

Biurul de presă ungurească crează bărbătesce în a pregăti terenul pentru așa numitul pact între guvern și Români, despre care am avut ocaziune de a vorbi la acest loc.

Scopul este, cum scim, ca Români, renunțând la politica de abținere până acum, să ia parte cu toții la alegerile viitoare, dând tot concursul lor guvernului Szell.

De-odată ne pomenim, că foile ungurești scriu erăși articuli lungi aducând în discuțiune ideea de împăcare și înțelegere a Românilor cu cei dela putere.

Am arătat la toate ocaziunile, că totă comedia cu „frățietatea“ și cu „pactul“ derivă din cercurile politice maghiare. Cu alte cuvinte, că toate sunt puse la cale. S'au găsit și unele foi române, cari au intrat în discuțiunea pusă de presa maghiară c'un plan ascuns, bine cumpenit, și astfel — se ni-se ierte expresiunea — s'au făcut de ris.

Situația poporului român de astăzi e destul de bine cunoscută și cei-ce au ochi pot să vadă și să se convingă despre ea. Nimeni care o cunoaște însă nu va îndrăzni să afirme, că Români din Transilvania, Bănat și Țara ungară — chiar să o voacă și să o dorască Szell cu ai săi de o sută și de o mie de ori — ar fi așii inopozitiei încheie pacturi, sau și numai o înțelegere specială față cu viitorile alegeri. Pote guvernul se trateze cu partidele politice de toate nuanțele din țară, der nu va pute să se înțeleagă cu Români, în mod valabil pentru aceștia și nu mai puțin pentru guvern, pe câtă vreme partidul național român este împedat prin forța brutală de a funcționa.

E curios și ne mai audă, că după-ace ai trântit pe adversar la pământ și l'ai legat de mâni și de picioare, și după-ace l'ai mai infundat

și un nod în gură, ca să nu potă nici chiar să mai strige, să-l înviți să facă frățietate și să stabilească o înțelegere cu tine.

Și ore nu așa se prezintă lucrul în realitate, când adversarii existenței noastre naționale, în starea desolată, la care ne-au redus, vin și ne vorbesc de „înțelegere“, de „pacturi“ și Dumnezeu mai scie ce? Când vrei să dovedești cui-va, că ai bune intențiuni față cu el, că dorești a-te înțelege cu el în pace și în bine, atunci e lucru firesc, ca, decât atârna dela tine, să faci tot posibilul ca să-l eliberezi mai întâi de cătușile ce-i împiedecă mișcarea și să-i redai graiul liber.

Cum stau așii lucrurile însă, Românul este proscris în viața publică și eliminat în sensul adevărat al cuvântului din cadrul constituțiunei.

Ce voiți der să vă declare și să facă așii Românul în numele naționalității sale, despre care nici guvernul, nici partida lui, nici opozițiunea maghiară nu vrei să scie, și pentru care pretutindenți se vede astăzi asuprit, prigonit și huiduit?

Ce politică mai pot face Români ca întreg, ca naționalitate, când această este anatemitată de toți factorii dela putere? Ca „individii maghiari de limbă română“ pot să se angajeze mameluși, der această nu mai este nici înțelegere, nici pact, ci o simplă tocmelă de simbrias.

Așa departe însă n'am ajuns noi cu cauza noastră, cu toate loviturile și desastrelle, ce a trebuit să le suferim. Poporul nostru e legat și ferecat, der puterea lui nu este încă înfrântă.

Să-și pue de-ocamdată pofta în cuiu gazetarii unguri. Români sunt prea cuminți și prea pățiți, decât ca să intre în cursă, înduplecându-se a-și formula, individual, propria sentință de morțe națională. Vor scie ei cum să-și ajute și se pot, decât, lipsi

de lovitura de grație, ce li-o pregătesc adversarii seculari.

Din România.

Cu privire la situațiune se anunță următoarele:

Toți ministrii au sosit Marți dimineața în Sinaia, unde la orele 12 a fost consiliu de ministri sub președința Suveranului. Cu această ocaziune președintele consiliului Cantacuzino a depus formal dimisiunea cabinetului în mâinile Suveranului. Regele a primit dimisiunea. Toți ministrii au declarat, că vor susține noul cabinet, afară de d-l general Manu, care a declarat, că va păstra o atitudine de expectativă și se va demite din demnitatea de președinte conservator al clubului central. După consiliu ministrii au fost reținuți de Maj. Sa la dejun.

D-l P. P. Carp a fost primit Miercuri dimineața de către Maj. Sa Regele la castelul Peleş. Maj. Sa i-a încredințat misiunea de a forma un cabinet de concentrare conservatoare. D-l Carp a fost reținut la dejun la palat, ăr sera a plecat la București.

Se aștepta, ca astăzi, Joi, cabinetul să fi format.

D-l P. P. Carp a sosit în Sinaia deja Marți seara și îndată după masă a făcut o vizită d-lui Take Ionescu, cu care a conferit asupra situațiunii.

Călătoria lui Koerber la Ischl preocupă constant presa austriacă. „Neue Freie Presse“, revenind asupra călătoriei, susține cu hotărîre, că ministru-președinte Koerber a prezentat cu ocazia această monarhului *propunerii pozitive* în privința delatarării crizei parlamentare. Încât privește planurile guvernului fôia progresistă liberală dize, că guvernul are de gând să convoce la toamnă parlamentul, după-ace voința neschimbată a coronei este, ca *Cehii și Germanii să se împace odată*. Din această apare, că propunerile, ce le-a prezentat Dr. Koerber monarhului, cuprind și dispozițiuni referitoare la *cestiunea limbei*, der ele

nu eschid nici alte cestiuni. „Neue Freie Presse“ crede a scie, că guvernul nu va mai face încă odată încercare cu conferențele de înțelegere, ci va tracta deosebit de-oparte cu Cehii, de altă parte cu Germanii, dându-și silința a aplana pe calea această divergențele principiare. Dacă această se va adevări, atunci planul de *octroare* a legilor de limbă pôte fi considerat de-ocamdată numai ca ultimul mijloc.

Fișpanii. Se ventilază mult de un timp încôce în diaristica maghiară scirea, că guvernul Szell ar avé de gând, ca în prējma nouelor alegeri dietale se facă mari schimbări în corpul fișpanilor: pe unii să-i dimisioneze, pe alții să-i permute, ăr locurile vacante să le ocupe cu persoane noue. Până acum însă d-l Szell n'a făcut nimic în direcțiunea această, fiă că-i este greu, fiă-că pôte nu vrei să se strice cu anumiți ômeni din provinciă, cari deși au rămas în fișpanii de pe timpul regimului Baffy, totuși mai contéză la sprijinul lor. Sunt interesante constatările unei foi guvernamentale privitoare la „cestiunea fișpanilor“. Ea dize, că acum după „schimbarea de sistem“ nimeni nu mai vrei să fiă fișpan, fiind-că așii nu s'ar mai puté face trebșorele din trecut. Despre fișpanii dize, că sunt mai mare putere, decât un ministru în țera lui. Ei nu atârna dela nimeni, decât dela ministru-președinte și de interne; pot face ce voesc cu întreg comitatul, mai ales decât eșcută punctual ordinea ministrului de interne și decât corespund intențiunilor politice ale ministrului președinte... Fișpanii au fost până acum spioni, seu corteși seu pașale. — Ce vor fi pe viitor?

Cestiunea economică în Bucovina.

II.

Acum trecem la o tristă pagină, care face să te podidescă lacrimile, cu atât mai mult, cu cât tocmai politicianii români oportuniști pörtă vina cea mai mare.

Blastemul întregului neam românesc se lęgă de numele acelora, cari se incumetă a apéra și așii drôia celor mai periculoși parasiți, cari forméză cea mai grôz-

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Romeo.

— Fine. —

Lucea se rărise, trăsurile se mai contenisera și o liniște somnorôsă se întindea pe de asupra corónelor de frunze inverđite. Luna ne bătea drept în față și stelele străluceau pe cerul senin, ca nisece bôbe de argint pe un covor albastru.

„Ori-cât de chinuitor ar fi fost trecutul, tot îți amintesci cu drag de el, când n'ai altceva mai frumos de ce să-ți aduci aminte“ — și fruntea lui se întunecă ca o ții posomorită.

Apoi reluă:

„Ascultă-mă..., sciu că are să te pună pe gânduri istoria vieții mele, der și-o voiți spune, voiți smulge din întunerecul trecutului licăririile, ce le mai vâd încă abia sclipinde, cari mi sunt dragi și n'ast vrei să le las să moră...“

N'am avut ferioirea să-mi cunosc părinții, și nici-odată nu mi-a vorbit cineva despre ei. De aceea când vâd câte o mamă

cu copii de mână, mă cuprînde jalea, privirea mi-se împinginesce și mă enfund par'că într'un întunerec fără margini.

De mult., în cea mai depărtată copilărie mă-aduc aminte, că mă ținea o cerșitoare bătrână de abia se mai țira și cerșiam amândoi totă diuica pe strădile unui oraș de peste Dunăre.

În timpul iernii, nopțile le petreceam într'o crășmă din marginea orașului, ăr vara durmeam pe unde ne prindea noptea. Nu poți să-ți închipuesci ce suflet bun avea mama Maria, așa-i dizeam eu bătrânei, și cum mă mângăia și cum mă iugrijea.

Nu sciu cât timp voiți fi umblat cu dânsa, destul că aveam pôte șapte ani, când a murit și-am rămas rătăcit în lume. Nu sciu nici când a murit, nici unde au îngropat-o..., atâta numai mă-aduc aminte, că într'o ții m'am trezit singur pe strădile orașului., singur! Ea, când voia să-mi spue seu să-mi dea ceva, mă chema: „Romeo, fă-te 'ncea Romeo, puinle...“ și Romeo mi-a rămas numele până 'n ziua de așii; n'am aital.

Vre-o trei ani apoi am cerșit singur. Îndată-ace căpétam cinci parale seu un go-

logan, imi cumpéram o bucată de pâne și mă duceam sub nisece pomi, de sigur era vre-o grădină publică, unde vădui într'o ții pe nisece băeți jucându-se cu mingea. De cele mai multe ori îi găseam acolo și simțeam o nespusă bucurie să-i privesc. Luam parte la toate emôțiile lor, rideam cu ei și eu odată m'am pomenit sărind de bucurie, când vre-unul mai simpatic sufletului meu nimeria pe celălalt. Când mingea aruncată prea tare o lua pe costă la vale, toți strigau la mine: „După ea țiganușule!“ și vesel dam de-afuga pe costă, de-mi s'aria pânea de subsuoră, și le aduceam mingea și eu mai pateam de ferioire.

Intr'o ții vădui pe un băiat trăgînd nisece dungii albe pe o bancă vâpsită, cu o bucată de cretă — se 'nțelege, că eu nu sciam, că-i dize cretă. — Un ceas m'am ținut după el și l'am rugat să mi-o dea mie. În sfirșit când a intrat într'o curte, mi-a aruncat-o. Am ridicat-o și am pornit mândru pe stradă, trăgînd pe fiă-care pörtă câte o dungă, după ce mă uitam mai întâi, să nu mă vadă nimeni. Acestea au fost primele începuturi de pictură.

Intr'o ții, era pe la sfrșitul tómnai,

stéteam liniit de fôme într'un colț de stradă, pe-o pētră. Un vînt rece, amestecat cu plôia mă pētrundea până la ôse. Era spre sară și nu căpétasem încă nimic. Începui să plîng și unui domn, care trecu pe lângă mine, i se făcu milă; se apropie și mă 'ntreba, de ce plîng? Suspinând printre lacrimi îi spusei că mi-e fôme.

Nu-mi mai aduc aminte, ce m'a mai întrebat; m'am pomenit acasă la el. Am stat așa vre-o săptămână și în totă ziua mă trimetea să-i duc scrisorile la cutie.

Peste puțin timp am venit la București. Cinci ani am stat ca servitor la domnul acesta, în care timp nu m'a certat o singură dată. Chiar când nu făceam oate ceva, imi spunea cu frumosul și apoi nu se prea sinchisia el de praful ce rămânea de multe-ori pe masa lui de scris. Era gazetar, și vecnic era preocupat de subiectele, cari trebuiau absolut scrise pentru ziua de mâne. De câte ori imi isprăveam treburile, m'apucam și desennam pe nisece hârtii, ce le furam de pe masa lui și pe cari le păstrez și așii pe fundul coférului. Când n'avea ce face, mă chema lângă el și mă 'nvêța să cetesc. Mă-aduc aminte, că nu

nică plagă pentru țeranul bucovinean, carl pentru haturiri personale cutază a sustine habotnica mulțime a Jidanilor, ce au împenat toate comunele, umplând țera de miseria și murdăria.

Încă înainte de anexare fiul lui Israil erau incubati în țera, puiau deja aci. La 1777 în 12 Octomvre, când boierimea, mânăstirile, clerul mirean, satele și orașele s'au adunat la Cernauți pentru a depune jurământul de fidelitate în mâinile generalului Splenyi, Jidanii au fost esoluși din alaiul din cauza neconsiderabilului număr. Pe atunci nu visa nimeni, că va sosi odată timpul, în care politicienii români vor peți grația acestor parasifi.

Omida s'a înmulțit mereu în mod natural și prin admigrare din Galiția și provinciile rusești, încât Bucovina deveni pentru ei al doilea Cnaan. Pe când la anexare se aflau numai 400, află Bogdan-Duică la 1890 în această țera 82.717, séu 12.79% Jidani, exclamând: „S'au înmulțit mereu după legea șocurilor dela mără. Clasa, ce i-a crescut și care în dezvoltarea istorică a Bucovinei i-a ajutat să sară în șea și li-a asouțit pinteni, cu carl sângeră ađi oosta poporului, clasa ce ađi îi cruță mult, trebuie să se dea în lături când acest réu economic este combătut. Sub pretext de toleranță religioasă se cere crutarea cămătarilor și se propagă iubirea crășmei. Cine a gonit pe Jidovi din sinagoge, ca să vorbiți de intoleranță? Sub pretext de umanitate se cere, ca țeranul să fie lăsat pradă prostiei sale și șireticurilor jidovesce. Am reprodus aceste cuvinte ale eruditului bărbat, care li-a frecat hărăgul mamelucilor în broșura asupra Bucovinei, drept confirmare a espunerilor mele.

Seiu că prin acestea voiți atinge cam neplăcut corda simțitoare a baronului Mustatza, habambașa Jidanilor din Bucovina, dér interesul națiunei priméză.

Să îndreptăm privirile noastre érași asupra satelor. Aci aflăm adevărate stări sociale medievale. În mijlocul satului se află în locul castelului medieval curtea arăndașului și hanul cărciumarului, de unde se întinde Jidanul ca polip distrugător asupra vecinilor corumpând, cămătărind și cocotându-se pe ruinele bieților creștini până la gradul de mare proprietar.

Jidanii au în arănda tóte cărciumile din țera și grijesc, ca în fie-care comună să se ofere prilejul în cât multe locuri pentru stricarea poporului. Prin pilde rele, prin sfaturi mișelesc se demoralizează țeranul din an în an așa de rapid, încât la urmă nici cel mai binevoitor nu-i pôte ajuta.

Alcoolismul cu cortegiul de bóle, băntue deja cumplit tóte satele. Rachiul importat din Galiția, plin de ingrediente toxice, otrăvit mai ales cu vitriol, așa numita „bulearcă“, în timpul mai nou un fel de rum, distruge și ultima scânteie de conștiință, ce mai scilipsece în sufletul țeranului strins ca în clesce de miseria. Când își pierde nefericitul conștiință, când „bulearca“ îl dobóră la pământ în mijlocul cărciumei, atunci inima bestialului jidan tresare de bucurie, oferindu-i-se prilejul unui minunat „gheșeft“, făcând o socotélă de dece ori mai mare de cum se cuvine.

Astfel slăbesce starea materială a țeranului până cade jertfa creditorului necrutător; căci jidanul n'are interes de a păs-

puteam deosebi pe *a* de *b*, odată cu capul Bétranul făcea haz de mine și-mi arăta și-mi esplica cu o bunăvoință părintescă.

A murit apoi și am rămas ér singur. Eram treout de 15 ani. Trei ani am trăit cum am putut și de multe-ori nu mâncam nimio câte două zile. Mă prindea un dor de mama Maria și de momentele când nu suferim de fóme lângă ea, dér trebuia să-mi înăbuș ori ce dorință; acum nu mai puteam cerși, eram mare și-mi era rușine.

La șapte-spre-dece ani am intrat în școla de bele-arte. De-atunci viața mi-s'a mai induleit. Făceam picturi de comandă, asta ca să am cu ce să trăesc și răsplata pentru aceste momente de chin era timpul în care pictam de dragul picturii, de dragul artei adevărate. Acum scit cum am trăit și veđi unde am ajuns. Sant tiner încă și voi munci din tóte puterile ca să ajung ceva. Viitorul e deschis pentru toți, greutatea e să găsesci calea, ca să te ducă la el.

Era târziu. Liniște de mórte. O luarăm spre casă îngândurați și conșcii de nimicnicia noastră în fața vieții.

Zah.

tra vigórea poporațiunei muncitoare, defaverile cărciumarului merg perfect de bine în mijlocul unei poporațiuni serece, ocl cea economă, harnică și avută nu dá clienți obicinuiți la cărciumă.

Prezum ciuma cuprinde numai un organism, ce posedă dispoziția, ast-fel și Jidanii au aflat basa în starea economică bălnavă, ocupând fie care ungher al țerii în mulțime din ce în ce crescândă, încât ađi nu seiu ori de se mai află vr'un sat în Bucovina fără Jidani. Deja Euzenberg dice (1778—1786), că ei veniau cu diumulul în Bucovina plină de libertăți și de mândrețe și cu puține dări. Așa-déră bazele de speculațiune nefermă și de îmbogățire, pe carl s'a ridicat Jidovimea, sunt fórte vechi.

În a. 1894 preoțimea a inițiat cu óre care efect o agitațiã contra beției de rachi. Atunci organul baronului Mustatza „Bukowinaer Post“ în numărul din 7 Iunie a tipat, că propaganda este socialistă-comunistă. În Nr. 118 spune, apoi că agitația va scádă venitul fondului de propinațiã, în care, caș diferența ar trebui acoperită de toți contribuabili, adecã nu ca până acum, numai de cei ce beau rachi, de țeranl. Așa lucrăzã politicienii oportuniști conduși de o creatură ca Mustatza pentru țerănime, acésta-i căldura inimei lor.

Ba chiar mai mult. „Gazeta Bucovinei“, care avea în program îngrijirea de sórtea țeranului, s'a asociat la aceste voci jidovesce, scriind un articol în numărul din 16 August, care s'a reprodus apoi cu mare satisfacțiã și bucurie de „Bukowinaer Post“. Prin acésta activitate a încărunit baronul Mustatza. Ce diceți voi cei dela „Timpul“, veți asculta și aci orbș de fanariotul acestã?

Amintim încă și aprecierea lui Budai Deleanu: „Arăndașii din Bucovina sunt peste tot Jidani, căci numai Jidanul posedă istețimea pentru a face pe cel ce nu-i pricepe socotéla să înțelgă, ca la lumina sórelui, că bunătatea unei moșii consistă în aceea, că țeranii să beie din ți în ți, din an în an tot mai mult și mai mult. Așa, că ast-fel de ómeni sunt căutați și spriginți nu numai de arăndașii lacoml, ci și de ceilalți posesori de moștenire“.

Astpra unui popor pe o tréptã culturală primitivă s'au năpustit cei mai rafinați comercianți din lume, carl trăesc numai din negoț și din întreprinderi lucrative, iau în arănda moșile boeresce, morile, ferurile dijme, procurându-și subarăndași tot de rassa lor. Arăndașii trăsurile boeresce, tóte transporturile de lemne (cheresteie, scânduri, grinđi, etc. —), de piatră ș. a., tóte întreprinderile industriale și lucrările drumurilor districtuale. În mâinile lor se află întreg comerțul cu vite, victualii, baine și tóte obiectele aparținătore casei și agriculturii. Cei mai bigoți și mai rapaci vrășmași ai celorlate némuri, cei mai șireți și mai umblași prin lume, curtieri, samsari, precupeți, cămătarl, meseriași cei mai neîdemănateși pórta o luptă inegală cu un popor lipsit cu desăvîrșire de lamină, de care n'are milă ciociul, dér nici fiul sei netrebnicl, carl ling blidele ciociului.

La 1804 constatã chiar un călător prin Bucovina, că jidanul este indispensabil pentru țeranul autohton. Neîndeletnicindu-se cu agricultura, Jidanul vagabondézã din un district în altul, ținend întréga țera ferecatã sub avelde sale buze, căci nimeni nu o are să mântue țera de acești otrăvitori ai miseriei sale vieți, distrugătorii cei mai energici ai proprietății naționale.

Jidanul nu are interes a aduce pe moșia arăndașă o îmbunătățire trainică și temeinică, nu are interes a păstra vloga și fertilitatea pământului, scopul lui e numai să ia venitul lui cel mai mare, fără a se îngriji de viitor. Întreg inventarul agricol al Jidanului consistă numai în o șandrama, unde-și stringe pânea țeranului. După mărimea șandramalei se pôte conchide la mărimea posesiunilor.

Decã pădurile cad odată pe mâna lor, le taiã fără rost, absolut fără un sistem rațional, fără grijă pentru creșterea arborilor, devastând în mod vandalic totul, ce natura dăduse gratuit acestei țeri, lăsând în urma lor numai locuri desgolite de lemnul cel vënd în Galiția, lăsând pustietăți sterpe. Astfel au rămas în multe regiuni numai câmpii aride, arse de sóre, acoperite de buturuge găunóse și ici colo și de buruiene. Perđend aerul umiditatea, secând isvórele, scăđend nivelul rirurilor, s'a uscat și s'a schimbat și clima. Se potrivese deci dicio la: „Arăndașia pierde moșia“ și „Jidanul cu balabusta sunt cu lăcusta“.

Așa primesce și boerul resplata pentru mărășava alianță de exploatare a țeranului, făcută cu arăndașii și cărciumarii de pe moșia sa.

Résboiul în China.

Luptele la Tien-Cin.

După tragedia din Peking, diplomația și cercurile militare își îndreptăzã acum privirile asupra celor cese petrec la Tien-Cin. Lupte mari se dau în jurul acestui oraș mai bine de-o săptămâna între Chinesii și trupele aliate. În 13 l. c. aliații, véđend că nu se mai pot sustine în stare de defensivă, au decis un atac combinat în contra orașului chinez. Aliaților li-a succes a ocuci prin surprindere arsenalul dela Vest, însă când au ajuns la forturile orașului, au întâmpinat o mare rezistență.

A doua ți, în 14 l. c., aliații au repetat érași atacul. Atunci însă Chinesii erau bine pregătiți și așteptau atacul aliaților. Nu se scie cu positivitate rezultatul luptei din 14, căci telegramele sunt contradicțóre. Unele dic, că atacul n'a reușit, altele susțin dimpotrivă, că aliații au reușit să répună pe Chinesii și să ocupe forturile cu prețul a jertfe mari. În cele trei zile de lupte continue aliații au avut 800 morți și răniți. Cele mai mari pierderi le-au avut Rușii și Japoness. Pentru fiã-care pãlmac de pământ trupele aliate au trebuit să jertfésă sumedeniã de ómeni, deóre-ce Chinesii resistau cu putere și pușcau strălucit de bine.

Se așteptã încă confirmarea acestei victorii a aliaților, dér decã este să judecãm situațiunea din luptele sângeróse dela Tien-Cin, atunci ori-cine pôte să se aștepte încă de aici înainte la un lung și crâncen résboi chinez-european.

Baia de sânge din Peking.

Éta cum descrie „Daily Express“ baia de sânge din Peking:

Stréinii și trupele trimise spre apărarea lor, și carl slãmândiseră de zile întregi, s'au hotărît, ca în nóptea spre 30 Iunie să încerce o erupțiune. Acésta erupțiune a fost o surprindere pentru trupele chinez, dintre carl garda stréinilor a ucis 200. Trupele lui Tungfusiang și Boxerii, carl ținau ocupate porțile ambasadei (englese), au încercat un asalt asupra ambasadei, dér au întâmpinat rezistență desperată și au fost siliti să se retragă. Infuriat de acésta rezistență și de pierderile, ce le-a avut, generalul Tung a adus tunuri mari și a început bombardarea ambasadei până când a luat foc și a prefăcut'o în ruină. Acei stréini, carl n'au fost ajunși de glónțe, séu pe carl nu i-au omorit Boxerii, ș-au aflat mórtea în flacări. Principele Tuan n'a permis să li-se ducă hrană stréinilor, în credința, că ei se vor preda și va puté astfel să între în tracțări cu puterile pentru forturile Taku. Principele Cing a provéđut însă, în secret, cu hrană pe stréini, din care causă au și putut să reziste atâta timp. Nu se scie, ce s'a făcut cu principele Cing. În ultima luptă desperată stréinii au făcut carée, fie-care avënd un revolver, dér când au véđut, că nu mai este scãpare, au împușcat pe femei și copii, ca să nu cadă vii în mâinile Chinesilor. Atunci generalul Tung a dat ordin să se descaree de-odată tóte tunurile și Europenii au căđut grămădi. Cei carl au mai rămas în viață, și-au luat refugiul în interiorul clădirii ardénde, însă Boxerii i-au urmărit și aici și când a căđut coperișul ambasadei, persecutori și persecutați s'au prăpădit în marea de flacări. După aceea Boxerii au măcelărit pe creștinii indigeni, așa că sângele curgea párae pe stradele orașului tatar.

Forțele aliaților.

Secretarul parlamentar engles Brod-rick a declarat alaltăeri în camera comunelor, că la 10 Iulie forțele aliaților erau următórele la Taku și Tien-Cin: Rusia avea 149 ofițeri și 8200 soldați; Japonia 124 ofițeri și 5100 soldați; Anglia 175 ofițeri și 2400 soldați; Francia 103 ofițeri și 2400 soldați; Germania 34 ofițeri și 2400 soldați; America 10 ofițeri și 1300 soldați. Afară de aceștia o mică trupă austriacă și italiană, așa că contingentul întreg al trupelor internaționale era de 604 ofițeri și 20,700 soldați.

Declarațiunile lui Goluchowski.

Din Paris se telegrafézã, că ministrul austro-ungar de esterne, contele Goluchowski

a luat parte la o conferență, ce s'a ținut în ministerul de esterne frances și acolo a precisat atitudinea monarhiei austro-ungare în următórele:

Monarhia este gata a conlucra cu celelalte puteri și spre scopul acesta e gata a trimite vase de résboi austro-ungare. Din contrã: monarhia nu se simte îndemnată a trimite trupe de pe uscat în China.

În urma acestei declarații puterile nici nu mai contézã la conlucrarea Austro-Ungariei în acțiunea contra Chinei.

SCIRILE ȚILEI.

— 6 (19) Iulie.

Szell pentru maghiarisare. La o cerere, ce i-s'a înaintat ministrului președinte Szell din partea comitetului deteatur unguresco al Torontalului pentru un ajutor de 2000 cor., ministrul, după cum cetim în foile unguresce, a răspuns făcënd următórea declarațiã: „Deóre-ce înființării de cercuri teatrale, mai ales în ținuturile locuite de naționalități, îi dau mare importanță, cu plăcere pun în vedere sprijinul statului cerut de comitetul de teatru, în cas, decã scopul amintit mai sus al comitetului, (adecã popularizarea teatrului unguresco printre naționalitățile nemaghiare) va avé succes“ etc. — Va să dice ministru Szell cel cu „legea“, „dreptul“ și „dreptatea“ e gata „bucuroș“ a sprijini din budgetul statului teatrele unguresce numai cât acestea să dovedésă apoi, că în adevér ele maghiarisézã. Pentru-ce óre ministri unguresci, decã au plăcerea de-a face atâtea experimente de maghiarisare, nu le fac pe punga lor, ci risipesc banii statului, carl nu sunt numai pentru căpătuirea maghiarisatorilor?

Monumental lui Mircea Vodă va sosi în curënd din stréinatate, unde se lucrăzã, și va fi aședat în strada Carol din Tulcea în fața prefecturii.

Jidani din România în Budapesta. Foile budapestane spun, că de două săptămâni nu este ți, în care să nu sosésă familii jidovesce din România în Budapesta. Și alaltăeri au sosit în capitala Israelului jidano-maghiar 416 emigranți, parte cu trenul, parte cu vaporul. Ei au fost primiți de membrii comunității israelite, carl i-au și ospetat bine. Și atât de bine s'au ospetat, încât — spun foile unguresce — emigranții au început să ținã dictii, ba să cânte chiar „Marseilea“. Toți țartanii purtau pentegramme, emblema religioasă mosaică. La despărțire Jidanii „erau fórte mișcați“ și au rebonificat „ospitalitatea maghiară“ cu strigări de „éljen“.

Pentru masa studenților români din Brașov au mai intrat următórele contribuiri:

a) Pe lista nr. 16 (colect. d-l I. Nan, preot în Sân-Petru) cu totul 26 cor. 50 b., și anume: I. Nan 4 cor., G. Crivăț 2 cor., Vas. Cranga 2 cor., I. Bârsan 1 cor., G. Cranga 1 cor., Nic. Inache 2 cor., I. Cranga 1 cor., G. Bârsan 2 cor., Silv. Bârsan 1 cor., Biserica rom. gr. or. 10 cor., Stan Bârsan 50 bani; b) D-l I. N. Gămulea, neguțator, Brașov 3 coróne.

Primescã marimonioșii donatori cele mai vii mulțămite. — Direcțiunea școlólor.

Renta română. „Berliner Börsen Courier“ scrie următórele: „Afacerile sunt în general calme. Intocmai ca împrumuturile germane, rentele stréine s'au manifestat cu o tendență fermă. Cu deosebire se pôte spune acésta despre renta română, care s'a urcat față cu vestea unui nou ministeriu sub presidenția d-lui Carp“.

Șahul Persiei la Petersburg. Șirul vizitelor la curțile europene l'a început șahul Persiei prin visita din Petersburg, unde șahul a sosit alaltăeri după amiazi. La gară a fost întâmpinat de Țarul Nicolae, de membrii familiei domnitóre rusești și de somitățile militare ale curții. Poporațiunea a făcut ovațiuni șahului, care a fost încuartirat în palatul de iernă.

Fruntașii Evrei din Iași, carl au fost invitați la jubileul de 25 de ani al

P. S. S. Metropolitului Moldovei, au pregătit ca dar o emblemă a vechiului testament în aur și împodobită cu pietre prețioase.

Sinucidere. Ni-se comunică, că un student din cl. V dela colegiul ev. ref. din Târgu-Mureșului, cu numele Simo Gabor, nereșind la examen și vrând să-și răsbune din cauza acosta asupra profesorului său de clasă Kobori János, merse la acesta acasă înarmat cu un revolver cu 6 focuri. Din norocire, pe profesor nu-l află acasă. Studentul se duse atunci în curtea gimnasiului și acolo se împușcă, murind imediat.

Căldura în Londra. Din Londra se telegrafază, că acolo căldura e nesuportabilă. De 50 de ani nu s'a mai pomenit în Londra o căldură atât de mare. Pe strade au amestecat foarte mulți, ér alții atacați de insolajă au murit imediat. Acesta s'a înmplat nu numai în Londra, ci și în împrejurimea ei.

Concert. Duminecă, în 22 Iulie, mușica orășenească va concerta în grădina hotelului „Pomul verde”. Inceputul la 8 ore. Intrarea 60 bani.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Tuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Depozite în Brașov la F. Jekelius, F. Kelemen, Victor Roth farmaciști. Teutsch și Tartler, D. Eremias nepoți.

Convocare.

Despărțământul VII. Hașeg al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român își va ține adunarea sa generală ordinară Duminecă la 5 August st. n. a. c. în biserica gr. cat. din opidul Hașeg la 3 ore p. m. cu următorul:

Program: 1) Deschiderea adunării prin președinte; 2) Raportul biroului prin secretar; 3) Raportul casarului despre starea cassei; 4) Raportul bibliotecarului; 5) Esmiterea a 3 comisii de 3 înși pentru censurarea raportului făcut de secretar, casar și bibliotecar; 6) Esmiterea unei comisii pentru înscrierea de membri noi și încasarea taxelor; 7) Eventuale disertațiuni, ce sunt a se înainta directorului cel puțin cu 24 ore înainte de adunare; 8) Raportele comisiunilor esmise; 9) Statorirea bugetului pe anul 1901; 10) Alegerea a 2 delegați la adunarea generală ordinară; 11) Eventuale propuneri, verificarea protocolului și închiderea adunării.

La această adunare sunt invitați cu stimă toți membrii din despărțământ cum și alți binevoitori și spriginitori ai culturii române.

Din ședința comitetului cerual al despărțământului VII al „Asociațiunii” ținută în Hașeg, la 15 Iulie 1900.

Nicolau Nestor, Dr. Gavril Suciu,
director desp. secretar.

Internatul de fetețe din Blășiu.

(Publicare de concurs.)

Până la ziua de 15 August n. a. c. se esorie concurs pentru primirea în Internatul Vancean de fetețe din Blășiu.

Condițiunile primirii sunt:

1. Pentru o elevă sunt de a se plăti pe un an școlastic 120 fl., solvibili în două sau cel mult patru rate anticipative, pe lângă aceea o taxă anuală de înscriere de 3 fl. pentru elevele din clasele elementare și de 6 fl. pentru cele din clasele superioare, apoi 1 fl. pe an pentru bae. Elevele, cari vor învăța limba franceză ori mușica instrumentală, vor solvi separat unele taxe moderate.

2. Fiindcă elevele vor trebui să porțe vestimente uniforme, se va solvi 14—18 fl. după etatea și căreia. Uniforma acesta, care se pregătește în internat, constă din două surte în formă de rochiă, 2 palării, — una de erna și alta de vară, — și din o toaletă.

3. La intrarea în Internat fie care elevă va trebui să fie provădută cu: 6 cămeși, 6 camisone, 6 pantaloni, 1 fustă de erna, 6 servete, 12 batiste, 6 părechi de ciorapi, 2 părechi de păpuși, 1 peria de dinți, 1 peria de cap, 2 perii de încălțăminte, 1 piapomă, 2 pepteni, 1 saltea de lână, 2 perini, 4 fețe de pat, 4 fețe de pe-

rină, 2 cuverte de pat din giolgiu alb, 1 lavor de spălat și 6 ștergare.

Obiectele acestea au să fie marcate cu numele elevei.

Pentru suma numită fie care elevă va primi:

1. Instrucțiune în studiile prescrite pe clasele I—VI elementare și VII—VIII superioare, educațiune religioșo-morală și deprinderi în conversațiune maghiară și germană.

2. Locuința în etagiul institutului în sale mari, sănătoșe și luminoșe provădute cu mobilierul necesar.

3. Vipt întreg și anume: a) la dejun cafea cu lapte, b) la amiași 3 pleșe, Dumineca și în sêrbători, 4, c) la cină două pleșe.

4. Spălat, luminat și încălțit. În fiecare lună băsele vor lua câte o bae.

5. Instrucțiune în fiert, spălat, călcatul cu ferul, coptul pânei, tors, țesut, curățit, grădinărit, croit, ducerea șocotelelor economiei de casă, conservatul și aședatul legumelor și victualelor preste erna, îngrășatul animalelor, prăsirea și ținerea galțelor etc.

La cererile pentru primire e de a se alătura: estras de botez; testimoniu de pe clasa absolvată, atestat medical despre sănătatea elevei, atestat de vaccinare și revaccinare.

Concursele sunt de a se înainta Prea veneratului Consistoriu Metropolitan în Blășiu, alăturându-se la fie-care o marcă de 20 cr. pentru șpedarea francată a resoluțiunei. Dela cererea de primire nu sunt dispensate nici elevele, cari au mai fost în Internat.

Directiunea Internatului de fetețe.

NECROLOG. Subscriși au nemărginita durere a anunța tuturor rudeniilor, amiciilor și cunoscuților încetarea din viață a prea iubitei și prea scumpei lor **ANA DR. DĂIANU N. TOTOIANU**, care după îndelungate suferințe de mamă, provădută cu sfințele taine și-a dat blândul său suflet în mâinele Creatorului său, ér la orele 6 sêra, în anul al 28-lea al vieții și al 4-lea al fericitei sale căsătorii.

Inmormântarea scumpei defuncte se va face din casele părintești dela Chișfalău (I. Alba Iulia) mâne, Joi, 19 Iulie n. 1900 la orele 3 d. a.

Fie-ți somnul lin iubito și pomenirea ta în veș!

Sibiu—Chișfalău, 18 Iulie n. 1900.

Dr. Elie Dăianu, ca soț, cu fii săi: Ioachim Leo și Lucia Monica. Vêd. Ana Totoianu n. Dăianu, ca mama, cu fii săi: Lucretia m. Boieru cu soțul preotul Ioan Boieru (Lechința-de-Mureș) și fii lor: Aurelia, Laura, Elena și George. Preotul Ioachim Totoianu cu soția Ana n. Rus și fiul Ionel Virgil; Letiția, Cornelia și Ioan frați și surori. Iosif Dav. Dăianu (Cut) și soția Ana n. Munteanu ca socrii, cu fii lor: Vasilie, Ioana m. Simescu, Susana m. Muntean, Ioan și Ana m. Brate, cumnați și cumnate. Rosa Henzel n. Dăianu cu soțul Sebastian Henzel (Sibi) și fii lor: Basil, Valeriu, Aurelia, Sabin și Nicolae. Maria Vlad n. Dăianu cu soțul Nic. Vlad (Oreștie) și fii: Virgil, Veturia m. Demeter și Victor. Ana Moldovan n. Totoianu cu soțul, preotul Ioan Moldovan (Ciunga) și fii: Matilda, Marița. Basil, Ioan și Aurel, mătuși, unchi, veri și verișore.

Petreceri.

Tinerimea română din Selagiu și Chior invită la petrecerea cu dans, ce o va arangia cu ocașunea Sfințirii bisericei gr. cat. de acolo și a ținerii adunării despărțământului XVI-lea Selagian-Chioran, al Asociațiunii, precum și a Reuniunii femeilor române Sălăgiane la 2 August (ziua sf. Elie) în Sig (Felsö-Szék), sub scut sigur, în favorul aceleiași biserice.

Intrarea: de persoană 1 fl., în familiă 80 cr. Inceputul la 7 sêra. Suprasolvirile marinimose se vor chita în public. Pentru mâncări va fi îngrijire bună. On. ôșpeți pentru comoditatea proprie și orientarea Comitetului sunt rugați a se însinua.

Comitetul arangiator: Alimpiu Barboleviciu și Andreiș Cosma, patroni; Ioan Moldovan, președinte; Ioan Ilieș și Ioan Popiliu, vice-președinți; Gratian Flonta, secretar; Aug. Moldovan, casar; Victor Pop, controlor; Laurențiu Sima și Teodor Botișo, maiordomi. (Urméză 51 tineri în comitet.)

Nou abonament

la

Gazeta Transilvaniei.

Cu 1 Iulie st. v. 1900

s'a deschis nou abonament, la care învitatăm pe toți amicii și sprijinatorii fôiei nôștre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 24 corône; pe șese luni 12 corône; pe trei luni 6 corône; pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate. pe un an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50

Abonarea se pôte face mai ușor prin mandate postale.

Administrațiunea.

VARIETATE.

Cultul față de morți în China.

Chinesii au un mare cult față de morți, ceea-ce constituie o trăsătură simpatică a străvechii lor cultur. Subsolul întregului imperiu este un vast cimiter cu mormintele străbunilor, pe cari le apêră și scutesc cu multă pietate. În căutarea după cauzele actualei revoluții chineșe, este foarte remarcabilă și împrejurarea, că Chinesii au considerat și consideră de-o mare vătămare a cultului lor pentru morți faptul, că ou ocașia construirii oăilor ferate de cătră Europeani, numărôșe morminte chineșe au fost devastate și nimicite, fără a li-se mai vedé urma.

Că în ce măsură onoréză Chinesii pe morții lor, o arată în mod foarte viu ritualele, ce le fac ei după inmormântări. Scriitorul olandes *Henri Borel* a luat parte la un astfel de ritual, despre care istorisese lucruri interesante. Etă ce dice el:

La invitarea familiei *Ngo Ciun-Po* am luat parte înainte cu două luni și eu la un ritual sêvrșit în amintirea capului familiei, decedat. Chinesii buddhiști cred, că după môrte sufletul omului se împarte în 7 părți, dintre cari două se scobôră îndată în infern, ér celelalte 5 rêtăcesc prin vèzduh. Membrii familiei trebuie dér, ca prin jertfe piôșe să mântuéscă din infern cele două părți de suflet, ca tôte șepte părțile să se unescă și să-și afe vecinicul repaus în paradisul lui Buddha.

La pörta casei familiei chineșe m'a primit cel mai bun amic al decedatului, un mandarin militar. Nimic nu mai arăta rangul său înalt: purta vestimente dure și sêrăcăciôșe în semn de doliu. M'a condus într'o cameră vastă de-o ornamentare exotică. Din lampele de Iotus străbăteau rașe de lumină vinețiă, pe păreți atêrnau tot felul de mătăsării, purtând inscripții în litere de aur, cari vesteau meritele decedatului. În cameră era întins mortul și, după credința chineșă, o parte a sufletului rămase în oasă plutind prin aer. Jelitorii așternură o masă în camera acesta încărcată cu tot felul de mâncări gustôșe, ca sufletul să se sature bine din mîrosul lor.

Când am pășit în cameră, m'a surprins foarte mult faptul, că ea era plină de ômeni îmbrăcați în vestimente de diferite colori, cari își luau vederea, apoi de soldați lăncieri, herolți, arcași, purtători de eventualii etc. Mai târziu, când am privit și mai bine în jurul meu, surprinderea îmi fú și mai mare — mulțimea din cameră nu consta, decât din păpuși îmbrăcate, ce atêrnau de păreți. Conducătorul mi-a esplicat, că păpușile aceste reprezentă pe înșoșitorii decedatului, cari îl vor urma și atunci când se va reintörce din infern.

În fruntea mulțimei se afla pe un pod o păpușă mai voluminôșă, decât celelalte: asta simbolisa pe mandarinul decedat, plecând spre ceri. De cealaltă parte a podului, care închipuia ceriul, atêrnau figurile sufletelor, cari locuesc în regiunile fericite. Între ele se afla și Tiong-So, măcelarul,

care întréga lui viață a omorit animalele, până când în fine i-a părut réu de păcate și s'a decis, că nu va mai vèrsa sânge și nu va mai mânca carne. Cușitul și l'a ascuns în nisip, dér se temea, oă aresé-l afe cine-va și-l va folosi spre vèrsare de sânge; l'a scos așa-dér din locul ascuns și a fugit cu el între munți, unde l'a ascuns sub stânci. Dêr și acum se temea, că-l afe cine-va. Nu mai avea liniște pentru acesta și țilele lui erau o tortură vecinică, până când c'o ocașia i-a aflat loc cușitului — l'a ascuns adecă în inima lui. Prin fapta acesta și-a rêscompêrat tôte păcatele și a ajuns în tagma sufletelor fericite.

Ritualul s'a început cu aceea, că sufletul din infern al decedatului l'au invoccat preoții îmbrăcați în mătase negră prin rugăciuni, cari sêmănau a mușică. După ritualul acesta tôte scumpeturile din cameră, împreună cu păpușile, le-au aședat într'un palat pregătit din hărțiă și mătase, și i-au dat foc. După credința lor sufletul mandarinului s'a înălțat de-odată cu flacările spre ceri, în patria sufletelor fericite, dimpreună cu strălucita lui suită.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 18 Iulie. Din Petersburg i-se telegraféză lui „Berliner Tagblatt”, că *Rusia va pètrunde de cătră nord spre Peking pe propria-i rêspondere.* Pregătirile trupelor rusesci lasă a-se presupune operațiuni în stil mare.

Londra, 18 Iulie. O telegramă, ce o primesce „Daily Mail” din Petersburg afirmă, că nu mai încape acum îndoială cu privire la aceea, că *China va declara rêsboiul Rusiei și că rêsboiul, ale cărui urmări sunt incalculabile, s'a început deja.*

Londra, 18 Iulie. Din Shanghai se vestesce lui „Daily Express”, că principele *Tuan a pus termen pentru rêscola generală.* Chinesii din Shanghai declară, că de vor debarca trupe străine pe uscat, vor trage glônțe asupra lor.

Shanghai, 18 Iulie. În provinciile *Tajnav și Sansi* au fost uciși 40 străni și 100 creștini indigeni. În jur de Shanghai sunt postați o miă de Chinesi bine înarmați. Mișcarea revoluționară se estinde grabnic în China interioară și sudică.

Londra, 18 Iulie. Din Beira se vestesce, că *consulul engles Mac Master a cădut jertfa unui atentat cu pummalul.*

Londra, 19 Iulie. „Daily Mail”, anunță, că *China, prin ambasadorul său din Petersburg ar fi declarat Rusiei oficial rêsboiul.* Chinesii se fi năvlit cu mare ôștire în Siberia ostică.

Literatură.

În legătură cu „Predicele pentru Dumineci și Sêrbători”, de Dr. Em. Elefterens a apărut de aceiași autor și partea a doua: „*Predici ocașionale și funebre*”, care se estinde pe 220 pag. și conține 11 predici pentru cununii, alte 13 predici pentru diferite ocașuni (la sântirea de biserică, la instalări de parochi și protopopi, la prezentarea pentru prima-ôră a preotului înaintea credincioșilor; discurs la terminarea anului școlastic etc.) Predici pentru inmormântări (la bărbați și femei de diferite etăți și condițiuni). Costă un esemplar 3 cor. 50 bani. trimis franco și se pôte procura dela Tipografia „A. Mureșianu” din Brașov.

Avis!

Domnul avocat *Ioan Lengeru* și-a mutat cancelaria din villa Kertsch în **Têrgul Straelor, colțul spre strada nouă de sus, intrarea din strada nouă de sus Nr. 2.**

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Maior.

**Dela „Tipografia A. Mureșianu“
din Brașov,**

se pot procura următoarele cărți:

Scrieri literare pentru popor.

Poveștile Peleșului, eminențele no-vele ale *Carmen Sylvei* (regina României), cunoscută în tota lumea literară. Costă 50 cr. (cu posta 55.)

Legende sêu Basmele Românilor adunate din gura poporului de neuitatul *P. Ispirescu*. Acesta e una din cele mai prețioase colecțiuni de povești, ce le avem în literatura noastră și n'ar trebui să lipsescă din nici o bibliotecă română, cu atât mai puțin din bibliotecile populare, fiind în felul sêu o scriere de model. E o carte mare de 400 pag. Prețul 1 fl. 70 cr. (cu posta 1 fl. 80.)

Dilele lui Mesia (Ben Hur) de renumitul scriitor *Lewis Wallace*. Tomul I conține 532 pag. și costă numai 75 cr., 2° tom II are 508 pag. și costă 70 cr. Intregul op. fl. 1.45 (cu posta fl. 1.60). În asemănare cu mărirea, prețul e foarte moderat. Cetitorii vor găsi în el o lectură distractivă și moralizatoare, pentru bibliotecile populare și pentru familii el constituie o lectură escelentă și foarte potrivită de-a înlocui romanele secol și de senzații

Săpătorul de bani, comediă în trei acte, localizată de *Antoniu Popu*. Se recomandă mai ales pentru cei ce vrêu să jöce teatru, fiind o piesă foarte ușoră, cu sugemoral luat din mijlocul poporului. Prețul 12 cr. (prin posta 14 cr.)

Viêtu după mörte, sêu nemurirea sufletului, dedusă din misterul ființei omenești și desertăciunea celor trecătoare, de *I. P. Ediținea a doua*, apărută în Gherla în 1897, corectată și amplificată, scrisă cu ortografia cu semne. E o carte foarte mângăitoare pentru inimile creștine și scrisă la înțelesul fie-căruia. Prețul 50 cr. (Cu posta 55 cr.)

Noapți de iernă, romane pentru popor de *George Simu*. Conține vre-o 7 romane cu tendințe morale. Mărirea 250 pag. Prețul 60 cr. (cu posta 65 cr.)

Țigani, schiță istorică lucrată pentru petrecere după mai mulți autori, de cunoscutul nostru scriitor *Ioan Pop Reteganul*. Prețul 55 cr. (cu posta 58 cr.)

Merinde dela școlă, sêu învățături pentru popor, de *Dr. Georgiu Popa*. Este o carte mare și foarte ieftină în asemănare cu mărirea ei, dăr și mai ieftină în asemănare cu învățaturile mari și multe, ce se cuprind în ea. Prețul 60 cr. (trimis prin postă 70 cr.)

Poveștile Bănătuului e o carte mare cu povești din Bănat, împărțită în 3 tomuri, de G. Cătană. Prețul 65 cr. (cu posta 70 cr.)

Musa Someșană este o carte de poezii populare din jurul Năsăudului, culese de *Iuliu Bugnariu*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Buchetul, culegere de cântări bêtărănești și naționale de *I. Pop Reteganul*. Prețul 25 cr. (cu posta 28 cr.)

Dracul novelă de *V. R. Buticescu*. E scrisă foarte popular cu tendința de-a combate credința desêrtă. Prețul 10 cr. (prin postă 12 cr.)

Lira Bihorului este o cârticică cu balade populare, adecă o carte cu povestiri istorice scrisă în versuri, de *Antoniu Popu*. Prețul 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc, de *I. Pop Reteganul*. Prețul 12 cr., cu posta 15 cr.

Opsaguri, cât cioplite, cât pilite și la lume împărțite, de *I. Pop Reteganul*. Sunt vre-o 60 de poezii glumețe. Prețul 40 cr. (cu posta 45 cr.)

Din trecutul Silvaniei legende de *Victor Răssu*. Conține 25 legende diferite. Prețul unui exemplar de 170 pag. era la început 1 fl., acum numai 30 cr. (cu posta 35 cr.)

Vivia, sêu Biserica din Carta gine, narațiune istorică, tradusă din italianesce de *Dr. Iuliu Dragoș*, preot și profesor. Se vinde cu prețul redus dela 1 fl. la 70 cr. (plus 5 cr. porto.)

Preotul din Noieni, narațiune istorică din vécul nos ru, scrisă de *Argheșobaru*. Acestă interesantă narațiune privește evenimentele din 1848-49. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Părintele Nicolae, schiță din viața preoților, de *George Simu*. Prețul 30 cr. (cu posta 33 cr.)

Poesii de Vasiliu Ranta Buticescu. E o bogată colecțiune de poezii, tipărite pe hârtia fină și formând un volum de lux Prețul era la început 1 fl. 20 cr., acum numai 60 cr. (cu posta 70 cr.)

Felicitări în poezii și prosă la anul nou, ziua născerei și ziua numelui, câtră diferite rudenii, preoți, învățători și binefăcători, precum și vorbiri la diferite ocațiuni școlastice, de *George Simu*. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cartea Săteanului, de *Emanuel Pă răeanu*. Conține mai multe romane populare, scrise în stil foarte ușor, și printre ele mai multe poezii, mai ales satirice. Prețul 45 cr. (cu posta 50 cr.)

Suspîn și zimbire. Sub titlu acesta a apărut în editura tipografiei d-lui *Todoran* din Gherla o carte de poezii și prosă, scrisă de d-l *Antoniu Popu*. Se pöte procura și dela tip. „A. Mureșianu“. Prețul 40 cr. (cu posta 43.)

Risete și zimbete, de *T. V. Gheaja*. După cum și titlu arată, este o carte de cuprins glumeți; în ea se află nu mai puțin ca 254 de anecdote, păcălituri și povestiri glumețe, care te fac să-ți mai uiți de necăsurile lunei și să izbucnesci în ris. Prețul 30 cr. (cu posta 35 cr.)

„Considerațiuni istorice asupra asociațiunii popörelor și aplicațiunea lor la națiunea noastră de Ioan Clinciu profesor în București. Acestă scriere, apărută tocmai acum de sub tipar, este de deosebit interes pentru bărbații iubitori de sciință. Prețul 1 fl., (+ 5 cr. porto.)

„Amicul bun“, colecțiune de lectură solidătoare de caracter în direcțiune religioasă-morală (*Doctorul sufletesc și sfaturile lui* pentru cei ce sunt apröpe de timpul scăpării din închisöre) tradusă de actualul preposit capitular *Ioan Papiu*, pe timpul când funcționa ca spiritual la institutul corecțional din Gherla. Prețul 10 cr. (plus 2 cr. porto.)

Dietetica populară, scrisă cu deosebită considerațiune la modul de vețuire a țeranului român, de *Simeon Stoica*, medic pensionat. Carte tipărită cu ajutorul Asociațiunii țărănești și de favorabil apretiată din partea țășerilor noastre. Conține vre-o 25 figuri în text. Prețul 85 cr. trimis francat.

Cugete și considerațiuni din experiența vieții lui Argheșobaru. Tipărită în 1898. Cartea se estinde pe 30 pagini și conține 170 de sfaturi înțelepte, scöse din pățania vieții. Prețul 10 cr. (cu posta 12 cr.)

Logodnica contelui Stuart, povestire din viața Românilor bihoreni, de d-na *L. Rudou-Suciu*. Este o carte de 148 pag. 8°, tipar mărunt, dăr frumos și curat. Prețul 50 cruceri (cu porto 55 cr.)

Povestea despre prințul Ahmed al Kamel sêu Pribeagul îndrăgostit, tradusă de *Dr. T.* Este o istorisire interesantă și bine scrisă. Prețul 30 cr. (Cu posta 33 cr.)

Toaste pentru tot felul de persoane și ocațiuni, de *Tit. V. Gheaja*, spiritual la institutul de corecțiune din Gherla. Prețul 20 cr. (cu posta 22 cr.)

Cărți de rugăciuni și predicii.

Anghira Mântuirii, cârticea de rugăciuni și de cântări pentru mângăerea sufletescă a drept credincioșilor creștini, *Edițiunea IV corectată*. Gherla, Tipografia diecesană 1899. Un exemplar în păreți tari colorați 35 cr. (plus 5 cr. porto.)

Mărgăritarul Sufletului, carte de rugăciuni și cântări, întocmită pentru toate trebuințele vieții. *Edițiunea IV*. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1899. Conține peste 334 pag. Legată în păreți tari colorați, costă 50 cr. (cu posta 55 cr.)

Micul mărgăritar sufletesc, cârticică de rugăciuni și cântări, întocmită mai ales pentru copii și mărișori. Gherla, Tip. „Aurora“ A. Todoran 1898. Un exemplar legat în păreți tari colorați costă 22 cr. (cu posta 23 cr.)

Carte de rugăciuni, cereri și laude întru onörea Preacuratei Feciore Maria, pentru folosul și mângăierea sufletelor. Gherla, Tip. Diecesană, 1898. Prețul unui exemplar legat în păreți tari colorați 20 cr. (cu posta 23 cr.)

Predicii pe töte Duminecile și sêrbătorile de peste an, de *Em. Elefterescu*, cunoscut stat de bine în cercurile românești din număröșile sale scrieri atât de meduöse, instructive și cu stăta gust ecclitice. E o carte mare, de 350 pag. Prețul 1 fl. 50 cr. (4 l.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 18 Iulie 1900.

Renta ung. de aur 4%	115.40
Renta de coröne ung. 4%	90.95

Impr. cail. fer. ung. în aur 4 1/2%	120.75
Impr. cail. fer. ung. în argint. 4 1/2%	99.20
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	117.75
Bonuri rurale ungare 4%	90.50
Bonuri rurale croate-slavone	93.—
Impr. ung. cu premii	158.50
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	139.—
Renta de argint austr.	97.70
Renta de hârtie austr.	97.50
Renta de aur austr.	115.55
Losuri din 1860.	134.50
Acții de-ale Băncei austro-ungară	17.12
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	686.—
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	664.50
Napoleonori	19.32
Mărci imperiale	118.57
London vista.	242.40
Paris vista	96.50
Rente de coröne austr. 4%	97.60
Note italiene	90.50

Cursul pieței Brașov.

Din 19 Iulie 1900.

Bancnota rom. Cump.	19.16	Vënd.	19.22
Argint român. Cump.	18.80	Vënd.	19.—
Napoleonori. Cump.	19.24	Vënd.	19.30
Galbeni Cump.	11.30	Vënd.	11.40
Ruble Rusesci Cump.	127.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	58.50	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	10.72	Vënd.	—
Scriș. fonc. Albina 5%	100.—	Vënd.	101.—

Nr. 409—1900.

PUBLICAȚIUNE

Pentru darea în arendă a următoarelor arături și liveți orășenesci:

- 1) livadia înaintea Lapiășului în Timișul de sus.
- 2) livadia, așa numită „dreissigerwiese“ în Timișul de jos;
- 3) livadia vortmanului (Comp. top. Nr. 12895) din poiană; pe timpul din 1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1906; — mai departe
- 4) Parțela în livadia de fên lângă Bod;
- 5) Local de arat viz-avis de fabrica de petrolu alui Otroban, — pe timpul din 1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1904; — și în urmă:
- 6) locul cimitirului central (Com. top. Nr. 10218) pe timpul din 1 Noemvrie 1900 până în 31 Octomvrie 1902, se va ține Marți în 31 Iulie 1900 la 9 öre a. m. o licitațiune publică în biroul orășenesc de economiă, unde se pot vedé până la ziua numită condițiunile de licitațiune.

Brașov, în 14 Iulie 1900.

10221—1. *Oficiul orășenesc de economiă.*

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât fiecare cută este provédută cu marea de apărare a lui A. Moll și cu subscierea sa.

Prin efectul de lecnire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pânțee, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei crenice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite böle femeesce a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încöce. — Prețul unei cutii originale sigilate Coröne 2.—

Falsificațiile se vor urmări pe cale jurecătörescă.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provédută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de rēcälă. Prețul unei sticle originale plumbate, Coröne 1.80.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Coröne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provédută cu marca de apărare A. Moll.

Triniterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,** c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciă se efectuează gînic prin rambursă postală.

La depozite se se ceră anumit preparatele provédute cu iscălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Franz Kelleman și engros la D. Eremia Nepoții, Teutsch & Tartler.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1900.

Plecarea trenurilor din Brașov	Sosirea trenurilor în Brașov:
Dela Brașov la Budapesta:	Dela Budapesta la Brașov:
I. Trenul mixt la öra 5-8 min. dimin.	I. Tr. acc. peste Arad la öra 5-7 m. dim.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ö. 2-45 m. p. m.	II. Trenul de persoane la öra 8 dim.
III. Trenul de pers. la öra 7-48 min. sêra.	III. Tr. accel. peste Clușiu la ö. 2-9 m. p. m.
IV. Tr. acc. la öra 10-26 min. sêra. (Arad)	IV. Trenul mixt la öra 10-25 min. sêra.
Bela Brașov la București:	Dela București la Brașov:
I. Trenul de persoane la öra 3-55 m. dim.	I. Trenul mixt, la öra 6-53 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.)
II. Trenul mixt la örele 11 a. m.	II. Trenul accel. la öra 2-18 min. p. m.
III. Trenul accel. la öra 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).	III. Trenul mixt, la öra 9-27 min. p. m. (din Maiu 15—15 Sept.)
IV. Tr. acc. la öra 5-14 m. dim. (dela Arad).	IV. Trenul accelerat, la öra 10-14 m. sêra.
Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:	V. Tren de pers. la öra 2-10 min. p. m. (din 1 Iulie, Joia și în töte sêrbătorile).
I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim. (are legătură cu Tușnad, Ciuc-Szereda, la öra 3-20 min. nöptea.	Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:
II. Trenul mixt la öra 8-50 min. a. m.	I. Trenul de persoane la öra 8-25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda și Ciuc-Gyimes).
III. Trenul de pers. la öra 3-15 m. p. m. (are legătură cu linia T Tușnad-Ciuc-Szereda).	II. Trenul de pers. la öra 1-51 m. p. m.
Dela Brașov la Zêrnesci (gar. Bartolomeiu).	III. Trenul mixt, la öra 6-48 m. sêra (are legătură cu Ciuc-Szereda).
I. Trenul mixt la öra 9-2 min. a. m.	IV. Tr. mixt, la öra 10-4 m. sêra (pl. dela St.-Georgiu, în Iul. 1—15 Sept. în töte sêrbătorile).
II. Trenul mixt la öra 5-26 min. p. m.	Dela Zêrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).
III. Tr. mixt, la öra 9-30 min. sêra.	I. Trenul mixt la öra 7-2 min. dim.
Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:	II. Trenul mixt la öra 1-12 min. p. m.
I. Trenul de pers. la öra 5-19 min. dim.	III. Tr. mixt la öra 8-18 min. sêra.
II. Trenul mixt la öra 8-50 min. a. m.	Dela Ciuc-Gyimes la Brașov:
III. Trenul de pers. la öra 3-15 min. p. m.	I. Trenul de pers. la öra 8-25 m. dim.
	III. Trenul de pers. la öra 1-51 m. p. m.
	III. Trenul mixt la öra 6-48 min. sêra
	V. Tr. mixt la öra 10-04 min. sêra. (din Palanca dela 1 Iulie—15 Sept. în töte sêrbătorile).